

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – februari 2021

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand februari.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1. Europese leiders versterken samenwerking inzake veiligheid en defensie

Op 25 en 26 januari kwamen de EU-staatshoofden en regeringsleiders digitaal bijeen om de epidemiologische situatie te evalueren. De EU-leiders waren het eens om niet-essentiële reizen vooralsnog te beperken en verzochten de Commissie om tegen juni 2021 een verslag op te stellen over de lessen die tot dusver uit de COVID-19-crisis zijn getrokken. Verder hielden de leden van de Europese Raad een debat over Europese veiligheid en defensie. De leden bevestigden aan de EU meer capaciteit te willen geven om autonoom op te treden. Ook vroegen ze de Hoge Vertegenwoordiger Josep Borrell om met de lidstaten te blijven werken aan het strategisch kompas, waarmee sturing moet worden gegeven aan het Europees optreden inzake veiligheid en defensie. Het kompas dient uiterlijk in maart 2022 te worden goedgekeurd. De leden kwamen ook overeen om de samenwerking en coördinatie op te voeren in de strijd tegen hybride dreigingen en desinformatie. In dat opzicht werd de Commissie gevraagd om tegen oktober 2021 een technologieroutekaart voor te leggen. Die routekaart moet onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie stimuleren en de strategische afhankelijkheid op het gebied van cruciale technologieën en strategische waardeketens verminderen. Tot slot bespraken de EU-leiders het politiek en strategisch partnerschap met het Zuidelijk Nabuurschap en bevestigden ze de conclusies van de Europese Raad van december 2020 hieromtrent.

1.2. Ministers van Europese Zaken bespreken EU-Toekomstconferentie en Actieplan voor Europese Democratie

De ministers van Europese Zaken maakten op 23 februari de balans op van de interinstitutionele besprekingen over de Conferentie over de Toekomst van Europa. De Raad bereikte recentelijk een akkoord over een herzien standpunt, met als belangrijkste wijziging het voorstel om de Conferentie gezamenlijk te laten voorzitten door de drie EU-instellingen. De Conferentie zou dit jaar van start moeten gaan en eindigen in het voorjaar van 2022. Daaropvolgend bespraken de ministers het Actieplan voor Europese Democratie. Dit plan moet ervoor zorgen dat burgers goed geïnformeerd aan het democratisch bestel kunnen deelnemen, zonder ongeoorloofde inmenging en manipulatie. België sprak steun uit voor het Actieplan en onderstreepte daarbij het belang van onder meer de persvrijheid en de veiligheid van journalisten, samenwerking ten aanzien van het bestrijden van desinformatie, en het garanderen van de integriteit van verkiezingen. Voor het eerst sinds de ondertekening van het Handels- en Samenwerkingsakkoord evalueerden de ministers ook de betrekkingen tussen de EU en het VK. De EU vroeg een verlenging van de voorlopige toepassing van het akkoord tot 30 april 2021, waarmee het VK instemde. Tot slot riep België samen met Nederland, Luxemburg en Ierland op om tot een spoedig akkoord te komen inzake de Brexit Adjustment Reserve, in lijn met het voorstel van de Commissie.

1.3. Minister-President Jambon en Britse ambassadeur Shearman bespreken toekomstige samenwerking VK-Vlaanderen

Begin februari vond er een voortgangsrapportage plaats in de Commissie Buitenland van het Vlaams Parlement. Minister-President Jambon gaf een uitgebreide stand van zaken over de implementatie van het Handels- en Samenwerkingsakkoord, de actuele problemen waarmee Vlaamse bedrijven geconfronteerd worden en de voordelen en uitdagingen die de nieuwe relatie met het VK biedt. Over de toekomstige samenwerking tussen Vlaanderen en het VK vond er afgelopen maand een eerste overleg plaats tussen Minister-President Jambon en de Britse ambassadeur Shearman. Beide partijen kijken uit naar het verderzetten van de nauwe relaties. Op Europees niveau werden verdere stappen gezet rond de goedkeuring en implementatie van het Handels- en Samenwerkingsakkoord. Het Europees Parlement moet tegen eind april het akkoord goedkeuren. Ook de onderhandelingen over het Brexit Adjustment Reserve lopen verder op Europees niveau. Binnen de Raad vinden hevige discussies plaats over de voorgestelde allocatiemethode.

Het Portugees Voorzitterschap onderzoekt op welke manier een compromis gevonden kan worden. De Vlaamse Regering blijft streven naar een zo maximaal mogelijke enveloppe voor België en een flexibele inzet van de middelen.

1.4. Europese Commissie publiceert nieuwe EU-Handelsstrategie

De Wereldhandelsorganisatie duidde in februari na een lang en moeizaam proces een nieuwe directeur-generaal aan. De Nigeriaanse Dr. Ngozi Okonjo-Iweala nam vanaf 1 maart officieel het mandaat op en is daarmee ook de eerste vrouw en de eerste persoon van Afrikaanse afkomst die deze positie bekleedt. De Europese Commissie publiceerde ook haar nieuwe EU-Handelsstrategie, die werd opgesteld op basis van de openbare raadpleging in het kader van de Trade Policy Review, waaraan ook Vlaanderen deelnam. De strategie is getiteld "An Open, Sustainable and Assertive Trade Policy" en legt de nadruk op de rol van het handelsbeleid in de groene en digitale transformaties, het bereiken van open strategische autonomie, het verspreiden van Europese waarden en het dienen van geopolitieke doelstellingen. Momenteel wordt nog geanalyseerd welke opportuniteiten deze nieuwe strategie creëert voor Vlaanderen.

1.5. Vlaanderen pleit mee voor bevordering van onderzoekscarrières

De ministers van Onderzoek hielden op 3 februari een beleidsdebat over onderzoekscarrières. Dit onderwerp is een prioriteit van het Portugees Voorzitterschap en sluit aan bij de Commissiemededeling over de Europese Onderzoeksruimte van 30 september 2020. De lidstaten uitten steun voor het bieden van aantrekkelijke en duurzame onderzoekscarrières en arbeidsvoorwaarden voor onderzoekers. Ook Vlaanderen steunt dit en werkt momenteel aan een Actieplan voor Onderzoekers. De volgende voor Vlaanderen relevante punten werden tijdens het beleidsdebat aangehaald: (1) het Europese classificatiesysteem ESCO (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations); (2) het inzetten op onderzoekscarrières in niet-academische contexten (zoals het bedrijfsleven), nauw samenhangend met de intersectorale mobiliteit van onderzoekers; (3) de bevordering van onderzoekscarrières rekening houdend met de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels in de lidstaten; (4) de one stop shop-aanpak voor de coördinatie van bestaande initiatieven; (5) de financiering voor jonge onderzoekers; en (6) de ontwikkeling van Europese richtsnoeren rond de vereisten voor onderzoekers. Verder werd de rol van filantropische stichtingen in de Europese Onderzoeksruimte en de aantrekkelijkheid van onderzoekscarrières besproken. Er was eensgezindheid onder de lidstaten over de schakel die deze stichtingen kunnen vormen tussen openbare en particuliere actoren.

1.6. Ministers van Economische Zaken en Financiën richten zich op het economisch herstel in de EU

De ministers bespraken op 16 februari het economisch herstel en de economische prognoses. De groei in de EU bedraagt -6,3% in 2020, +3,7% in 2021 en +3,9% in 2022. In dat kader kwam ook de Verordening tot instelling van de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht aan bod. De verordening trad op 19 februari in werking, en vanaf dat moment kunnen lidstaten hun nationale herstelplannen aan de Commissie voorleggen. Eveneens in de context van herstel gaf de Europese Commissie een overzicht van de leningen die werden opgenomen in het kader van SURE, het programma dat steun biedt om werkloosheidsrisico's tegen te gaan, en over de aanpak van Next Generation EU. Hiervoor drongen de Commissie en het Portugees Voorzitterschap aan op een snelle ratificatie van het Eigenmiddelenbesluit door de lidstaten. Daarnaast werden de wetgevingsvoorstellen rond financiële diensten overlopen en werd het EU Globaal Herstelinitiatief voor de financiering van en beleidsprioriteiten voor ontwikkelings- en lage-inkomenslanden besproken. Tot slot werden de conclusies over de begrotingsrichtlijnen voor 2022 aangenomen, alsook een aanbeveling aan het Europees Parlement om de Commissie kwijting te verlenen voor de uitvoering van de EU-begroting voor 2019.

1.7. Onderwijsministers debatteren over gelijke onderwijs toegang en inclusie

Op 19 februari hielden de EU-onderwijsministers een beleidsdebat over goede beleidspraktijken en voorbeelden van verwezenlijkingen op het gebied van gelijke onderwijs toegang, gelijke onderwijskansen en inclusie op Europees, nationaal en regionaal niveau. Een sociaal Europa is één van de prioriteiten van het Portugees Voorzitterschap. Verscheidene ministers wezen op de ernstige gevolgen van de pandemie voor het onderwijs, op het belang van contactonderwijs en op de noodzaak om de participatie aan kleuteronderwijs te blijven stimuleren. Ook werd benadrukt dat de toegang tot onderwijs moet worden vergemakkelijkt voor kinderen en volwassenen met specifieke onderwijsbehoeften of een lagere sociaaleconomische status. Op vraag van Vlaanderen werd er door België in het debat verwezen naar het belang van de onderwijstaal. Ook de versterking van brede basiszorg en verhoogde zorg in het regulier onderwijs, waaraan deze legislatuur gewerkt wordt, werd vermeld. Verder informeerde het Voorzitterschap de lidstaten over de aangenomen resolutie aangaande de Europese Onderwijsruimte. Deze resolutie vormt de basis voor de Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en training voor het komende decennium.

1.8. Vlaanderen steunt EU-sancties tegen Rusland maar wil dialoog openhouden

De EU-ministers van Buitenlandse Zaken hielden op 22 februari een strategische bespreking over de EU-relaties met Rusland. Het gezamenlijke oordeel was dat Rusland afglijdt naar een autoritaire staat en wegdrijft van Europa. De ministers bespraken hoe de betrekkingen met Rusland zich verder kunnen ontwikkelen binnen het kader van leidende beginselen die in 2016 naar aanleiding van de Krim-crisis werden bepaald. De belangrijkste voorwaarde voor wijzigingen van het EU-standpunt ten aanzien van Rusland is de uitvoering van de akkoorden van Minsk over het conflict in Oost-Oekraïne. De toekomstige betrekkingen met Rusland zullen gericht zijn op (1) zich verzetten tegen schendingen van het internationaal recht en de mensenrechten; (2) het indammen van desinformatie en cyberaanvallen, maar ook (3) het samenwerken bij kwesties die van belang zijn voor de EU. De ministers besloten eveneens dat werk gemaakt moet worden van toekomstige beperkende maatregelen naar aanleiding van ernstige schendingen van de mensenrechten. Vlaanderen steunt dergelijke bijkomende sancties en vraagt om een evaluatie van de bestaande sancties, maar pleit er echter ook voor om de dialoog met Rusland open te houden en te blijven samenwerken op gebieden die in het belang van de EU zijn. In het kader van economische en handelsrelaties is het immers mogelijk om over andere kwesties zoals fundamentele normen en waarden te spreken.

1.9. Visserijraad buigt zich opnieuw over besprekingen met VK over de definitieve vangstmogelijkheden in 2021

Na een eerste gedachtewisseling in januari bogen de Visserijministers zich op 22 februari opnieuw over de besprekingen met het VK inzake de visvangstmogelijkheden in 2021. De Commissie gaf een stand van zaken van de bilaterale onderhandelingen. De Visserijministers bogen zich verder over een raadsbesluit dat het EU-standpunt voor deze onderhandelingen moet uiteenzetten. Vlaanderen gaf aan dat de huidige onderhandelingen niet meteen een precedent mogen vormen voor toekomstige onderhandelingen. Het raadsbesluit dient ook duidelijk te verwijzen naar de richtsnoeren gegeven door de ministerraad, alsook naar de ecologische en socio-economische pijlers van duurzaamheid. Verder gaf Vlaanderen aan dat de Commissie zoveel mogelijk convergentie met het VK dient te zoeken (onder meer voor de toepassing van de aanlandplicht) en dat unilaterale maatregelen genomen door het VK vermeden moeten worden. Tot slot werd er meer informatie gevraagd over mogelijke quotaruilen met het VK.

1.10. Belang van sociale zaken en tewerkstelling voor toekomstige Actieplan Sociale Pijler benadrukt

Op 22 februari vond een informele bijeenkomst van de ministers van Werkgelegenheid, Sociaal Beleid en Volksgezondheid plaats. De bijeenkomst had tot doel verdere invulling te geven aan het Actieplan voor de implementatie van de Pijler voor Sociale Rechten. Dit is voor Vlaanderen een prioritair dossier. Veel lidstaten zijn voorstander van meetbare doelstellingen die tegen 2030 moeten worden bereikt. De lidstaten stelden verschillende maatregelen voor gericht op vier prioriteiten: (1) de bevordering van werkgelegenheid; (2) de ontwikkeling van vaardigheden in de context van veranderingen in de arbeidswereld; (3) sociale inclusie en armoedebestrijding en (4) gendergelijkheid. Vlaanderen onderschrijft het Belgische standpunt omtrent het belang van sociale thema's en werkgelegenheid binnen het relancebeleid en de bestrijding van genderstereotypen binnen het arbeidsmarktbeleid. De verdere bespreking van het Actieplan staat op de agenda van de ministeriële conferentie van 15 maart 2021.

1.11. Industrieministers debatteren over Plannen voor Herstel en Veerkracht en industriële opschaling van vaccins

Op 25 februari hielden de Europese Ministers van Industrie en Interne Markt een beleidsdebat over de Plannen voor Herstel en Veerkracht als instrument om de doelstellingen inzake industriebeleid te bereiken. België lichtte toe welke prioriteiten het legt in zijn Plan voor Herstel en Veerkracht (o.m. strategische technologieën zoals waterstof, gezondheid, circulaire economie en de ondersteuning van de digitale transformatie van kmo's). Tijdens het debat ging ook aandacht uit naar het versterken van de interne markt, de groene en digitale transformatie en de strategische autonomie in een open EU. Een aantal lidstaten uitten zich erg bezorgd over de recente grensbependingen die in het kader van de COVID-19-pandemie door sommige lidstaten zijn opgelegd en die ingaan tegen het vrij verkeer op de interne markt. Voor Vlaanderen is het belangrijk om na de COVID-19-crisis terug te keren naar een normaal staatssteunkader en de bestaande staatssteunregels te actualiseren om klimaatvriendelijke technologieën te kunnen bevorderen. Daarnaast is het essentieel dat flexibiliteit bij de toepassing van de staatssteunregels wordt overwogen voor acties uitgevoerd onder het Brexit Adjustment Reserve. Commissaris Breton informeerde bij de lidstaten naar hun vaccinproductiecapaciteit, met als doel de nieuw opgerichte taskforce rond de industriële opschaling van COVID-19-vaccins te informeren. Vlaanderen verwelkomt de nieuwe taskforce. De vaccinproductiecapaciteit in Vlaanderen is van groot belang.

1.12. Onderzoekministers debatteren over Europese Onderzoeksruimte en Faciliteit voor Herstel en Veerkracht

Op 26 februari 2021 hielden de Europese ministers van Onderzoek onder meer een beleidsdebat over de synergieën tussen de Europese Onderzoeksruimte en de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht (FHV). België haalde het belang aan van sterke synergieën tussen de FHV en het Horizon Europa-programma, maar benadrukte ook de moeilijkheden om die te ontwikkelen gezien het krappe tijds kader voor de nationale plannen voor herstel en veerkracht en de grensoverschrijdende projecten. De lidstaten lichtten de prioritaire thema's in hun nationale plannen toe. Ze concentreerden zich daarbij op maatregelen rond onderzoek en innovatie die bijdragen aan het herstel. België onderstreepte het belang van een gunstiger kader voor kmo's en startups. Voor Vlaanderen is het belangrijk dat in de nationale Plannen voor Herstel en Veerkracht ook rekening wordt gehouden met bestaande EU-initiatieven (zoals de Europese Innovatieraad, Europese digitale innovatiehubs en het nieuwe Europese programma voor innovatieve ecosystemen) ter ondersteuning van kmo's en startups.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Voorstellen van richtlijn

Tussen 1 en 28 februari werden twee voorstellen van richtlijn gepubliceerd. Zie bijlage II.

Deze behandelen volgende onderwerpen:

- overgangsmaatregelen voor de erkenning van certificaten van derde landen
- vakbekwaamheid en de opleiding en nascholing van bestuurders van bepaalde voor goederen- en personenvervoer over de weg bestemde voertuigen

2.2. Aangenomen richtlijnen

Tussen 1 en 28 februari 2021 werd één aangenomen richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelt volgend onderwerp:

- informatievereisten, productgovernance en positielimieten en beleggingsondernemingen

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II gaat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

2.3.1. *Vlaams scorebord interne markt*

Voor de categorie van “interne markt” richtlijnen publiceert de Europese Commissie tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een “Vlaams scorebord interne markt” samengesteld.

A. Vlaams scorebord juni 2021

Het Vlaams scorebord van juni 2021 telt 7 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hier is één richtlijn van omgezet.

B. Vlaams scorebord december 2021

Het Vlaams scorebord van december 2021 telt 6 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

C. Vlaams scorebord juni 2022

Het Vlaams scorebord van juni 2022 telt 5 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.3.2. *Overige Vlaamse omzettingsdossiers*

Er zijn momenteel geen richtlijnen die niet onder de interne markt vallen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in februari 2021 nog maatregelen nemen in 18 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

4 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

14 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in februari 2021 betrokken in 10 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

6 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

4 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	29.02.2020	31.03.2020	30.04.2020	31.05.2020	30.06.2020	31.08.2020	30.09.2020	31.10.2020	30.11.2020	31.12.2020	31.01.2021	28.02.2021
Ingebrekestellingen	11	11	12	13	13	12	11	13	14	14	14	14
Met redenen omklede adviezen	1	1	1	2	2	2	2	2	2	3	3	4
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	12	12	13	15	15	14	13	15	16	17	17	18

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management